

EURÓPSKY PARLAMENT

2004

2009

Dokument na schôdzu

14.10.2004

B6-xx/2004

NÁVRH UZNESENIA

ktorý na základe vyhlásenia Rady

v súlade s článkom 103 odsekom 2 rokovacieho poriadku

predkladá Jan Marinus Wiersma

v mene Výboru pre zahraničné veci

o vojenskej operácii Európskej únie v Bosne a Hercegovine ALTHEA

Uznesenie Európskeho parlamentu o vojenskej operácii Európskej únie „ALTHEA“ v Bosne a Hercegovine

Európsky parlament,

- so zreteľom na spoločnú akciu Rady 2004/570/SZBP zo dňa 12. júla 2004 o vojenskej operácii Európskej únie v Bosne a Hercegovine,¹
 - so zreteľom na článok 21 Zmluvy o Európskej únii,
 - so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 10. apríla 2002 o Európskej bezpečnostnej a obrannej politike (EBOP) a o vzťahoch medzi EÚ a NATO,²
 - so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu o Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike (hlavné aspekty a základné rozhodnutia), najmä uznesenia z 26. septembra 2002³ a z 23. októbra 2003⁴,
 - so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 13. marca 2003 o operácii EBOP v bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko⁵,
 - so zreteľom na uznesenie Európskeho parlamentu z 10. apríla 2003 o novej Európskej bezpečnostnej a obrannej štruktúre⁶,
 - so zreteľom na článok 103 odsek 2 rokovacieho poriadku,
- A. berúc na vedomie spoločnú akciu Rady z 12. júla 2004 a vyhlásenie misie EBOP Európskou radou, s krycím menom „ALTHEA“ do Bosny a Hercegoviny, ktorá sa stane prvou vojenskou misiou Európskej únie vo väčšom rozsahu s približne 7 000 člennou vojenskou posádkou v porovnaní s predchádzajúcimi menšími misiami „Concordia“ (približne 350 členná vojenská posádka) v bývalej juhoslovanskej republike Macedónsko a „Artemis“ (približne 1 400 členná vojenská posádka) v Kongu,
- B. s presvedčením, že akákoľvek operácia EÚ, ktorá môže siahnuť po použití sily presahujúcej úlohy súčasnej politickej misie EÚ v Bosne a Hercegovine sa má usilovať o získanie rozsiahlej podpory verejnosti a splniť najvyššie normy demokratickej legitimacy,

¹ Ú. v. L252 z 28. júla 2004, str. 10

² Ú. v. C127 z 29. mája 2003, str. 579

³ Ú. v. C379 E zo 14. novembra 2003, str. 295

⁴ P5_TA (2003)0460

⁵ Ú. v. C61 E z 10. marca 2004, str. 379

⁶ Ú. v. C64 E z 12. marca 2004, str. 599

- C. pripomínajúc rezolúciu Bezpečnostnej rady OSN č. 1551 (prijatú 9. júla 2004), ktorá pripomína stranám, že sa zaviazali plne spolupracovať s Medzinárodným tribunálom pre bývalú Juhosláviu vydať tribunálu všetky osoby, voči ktorým tribunál vzniesol obvinenia,
- D. berúc na vedomie podporu tejto misie zo strany Bezpečnostnej rady OSN¹, ktorá prevezme do konca roku 2004 väčšinu úloh teraz uskutočňovaných prostredníctvom operácie stabilizačných síl (SFOR) Severoatlantickej aliancie (NATO),
- E. berúc na vedomie, že spoločné náklady na operáciu sa odhadujú na 71,7 miliónov eur a že táto suma je v súlade s článkom 28 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii priamo hradená členskými štátmi a spravovaná mechanizmom „ATHENA“, založeným rozhodnutím Rady 2004/197/SZBP z 23. februára 2004²,
- F. berúc na vedomie, že bezpečnostná situácia v Bosne a Hercegovine sa od skončenia vojny v roku 1995 výrazne zlepšila, ale že v krajine často dochádza k ohrozeniu bezpečnosti, ktoré si vyžadujú pozornosť, najmä ohrozenia, vyplývajúce z organizovaného zločinu a korupcie, medzinárodného terorizmu, občianskych nepokojov a etnických napätí,
- G. zdôrazňujúc, že súčasný krehký inštitucionálny rámec, ktorý vyšiel z Daytonských dohôd v roku 1995, neumožňuje štátu Bosna a Hercegovina, aby dokázal úspešne a efektívne čeliť uvedeným hrozbám,
- H. konštatujúc ďalej, že stovky tisíc utečencov sa doposiaľ nemohli vrátiť a že jedným z dôvodov je skutočnosť, že veľké časti územia sú zamorené pozemnými mínami, ako protipechotnými, tak aj protivozidlými, a sú preto extrémne nebezpečné; dodávajúc, že odstránenie mín je nevyhnutnou podmienkou hospodárskeho rozvoja a stability, najmä v súvislosti s turizmom a poľnohospodárstvom,
- I. dôrazne odporúčajúc prijatie mierovej dohody medzi Bosnou a susediacimi krajinami, ktorá by novelizovala Daytonské dohody a vytvorila vzájomnú dôveru, popri formálnych bilaterálnych zmluvách o spolupráci predtým, ako sa začnú rokovania o členstve v EÚ; konštatujúc, že mierové dohody môže pripraviť medzinárodná konferencia, na ktorej sa stretnú všetky krajiny regiónu, členské štáty EÚ, OSN a USA;
- J. uznávajúc, že stabilizačné sily (SFOR) vedené NATO-m zohrali významnú úlohu pri zachovaní mieru a bezpečnosti v Bosne a Hercegovine a prispeli k zabezpečeniu udržateľnej stability a k odvráteniu nového výbuchu násilia,
- K. berúc na vedomie, že NATO chce ponechať hlavné sídlo v Sarajeve s približne 250 vojenskými a civilnými zamestnancami, ktorých prvoradou úlohou bude pokračovať v dialógu NATO s Bosnou a Hercegovinou o reforme obrany, prevziať spoločnú zodpovednosť s EÚ za opatrenia na boj proti terorizmu a za všetky záležitosti súvisiace s hľadaním obvinených vojnových zločincov; zdôrazňuje, že zadržanie a vydanie obvinených vojnových zločincov je skúškou dôveryhodnosti medzinárodného spoločenstva, NATO a v konečnom dôsledku aj Európskej únie a predpokladom ďalšieho

¹ UNSCR 1551 (2004) prijatá 9. júla 2004

² Ú. v. L63 z 28. februára 2004, str. 68

zmierenia,

- L. zdôrazňujúc, že stabilizácia Bosny a Hercegoviny je mimoriadne dôležitá pre stabilitu celého regiónu a že posilnenie inštitúcií by mohlo rozhodujúcou mierou prispieť k dlho očakávanému riešeniu problémov súvisiacich s inštitucionálnym usporiadaním a štátnosťou okolitých krajín;
1. Víta nový koordinovaný a koherentný prístup EÚ k Bosne a Hercegovine, ktorý zahŕňa komplexnú Stratégiu pre Bosnu a Hercegovinu¹, nový mandát pre Osobitného predstaviteľa EÚ², občianske aspekty ako Stabilizačný a asociačný proces (SAP) a programy Pomoc spoločenstva pre rekonštrukciu, rozvoj a stabilizáciu (CARDS), policajnú misiu Európskej únie³ ako aj nadchádzajúcu misiu vojenských stabilizačných síl „Althea“;
 2. Opäť odsudzuje nezúčastnenosť Európskeho parlamentu, limity vyplývajúce zo zmlúv týkajúce sa práva Parlamentu byť konzultovaný a obmedzené poskytovanie informácií;
 3. Ľutuje rozhodnutie financovať túto misiu z príspevkov mimo bežného rozpočtu Európskej únie;
 4. Je presvedčený, že operácia Althea by mala posilniť komplexný prístup EÚ k Bosne a Hercegovine a mala by podporiť pokrok krajiny smerom k skutočnej nezávislosti od medzinárodnej pomoci; víta aj vyhlásenia o tom, že účelom týchto krokov je posilnenie miestnej policajnej kapacity a boja proti organizovanému zločinu s postupným odovzdaním zodpovednosti za bezpečnosť do rúk miestnych orgánov;
 5. Podporuje proces stabilizácie a asociácie v Bosne a Hercegovine, ktorý predstavuje nevyhnutný rámec na cestu tejto krajiny smerom EÚ; víta mandát nového osobitného zástupcu EÚ, Lorda Ashdowna, ktorý bude uplatňovať rozsiahly balík podpory pre Bosnu a Hercegovinu, no zároveň opäť pripomína, že Bosna a Hercegovina sa musí spoliehať najmä na vlastné snahy;
 6. Víta rozhodnutie EÚ o využití zariadení a kapacít NATO na misiu „Althea“ a tým potvrdzuje spoluprácu medzi oboma organizáciami a uplatňuje dohodu z decembra 2002 o prístupe EÚ k plánovacím a kontrolným zariadeniam NATO („Berlín Plus“);
 7. Obhajuje čo možno najužšiu spoluprácu medzi stabilizačnými silami EÚ v Bosne a Hercegovine a zostávajúcimi jednotkami NATO v tejto krajine na zaistenie jasného vymedzenia úloh a zodpovedností medzi obidvoma organizáciami;
 8. Víta zachovanie prítomnosti NATO v Bosne a samostatného veliteľstva NATO v Sarajeve v kontexte programu NATO Partnerstvo za mier, trvá na tom, že okrem odovzdania misie na zachovanie mieru by sa Európskej únii mala odovzdať aj zodpovednosť za

¹ Komplexná stratégia pre Bosnu a Hercegovinu bola načrtnutá 14. júna 2004 v Rade pre vonkajšie vzťahy a prijatá Európskou radou 17. - 18. júna 2004 Rada EÚ, 10099/04, Brusel 15. júna 2004

² Spoločná akcia Rady 2004/569/SZBP, 12. júla 2004 Úradný vestník EÚ L252/7, 28. júla 2004, str. 7-9

³ Spoločná akcia Rady 2002/210/SZBP z 11. marca 2002; Ú. v. L 70, 13. marca 2002, str. 1

protiteroristické operácie, ako aj za zatknutie vojnových zločincov;

9. Odporúča Osobitnému predstaviteľovi EÚ, aby nielen úzko spolupracoval s veliteľom síl EÚ, ale pozval do koordinačnej skupiny EUSR aj predstaviteľov NATO, aby sa zabezpečila koordinácia a súdržnosť pri všetkých aktivitách EÚ v Bosne a Hercegovine;
10. Víta možnosť, ktorá bola udelená tretím štátom v súvislosti s ich účasťou na vojenskej operácii EÚ;
11. Zastáva názor, že táto operácia by mala posilniť možnosti kolektívnej spolupráce pri plánovaní a riadení európskych vojenských operácií na úrovni EÚ s ohľadom na rozvoj civilnej a vojenskej bunky plánovania EÚ; víta úmysel spojiť vojenské akcie s ďalšími aspektmi úlohy EÚ v Bosne a Hercegovine, vrátane policajného dohľadu, rozvoja a vzdelávania;
12. Vyzýva, aby sa misia Althea zaviazala, že sa bude riadiť legislatívou spoločenstva a medzinárodnou legislatívou pre ľudské práva;
13. Považuje za dôležité, aby sily EÚ zahŕňali pevnú zložku „typu verejná bezpečnosť“ (Integrovanú policajnú jednotku) na plnenie takých úloh, na ktoré armáda nebola trébovaná a ktoré nesmú plniť bežné policajné zložky, predovšetkým preto, že policajná misia EÚ má nevykonný mandát, na základe ktorého je oprávnená len poskytovať rady a sledovať vývoj; zdôrazňuje v tomto kontexte dôležitosť posilnenia snáh o vytvorenie miestnej polície, ktorej príslušníci budú pochádzať z rôznych etnických skupín a ktorá bude požívať dôveru všetkých komunít v krajine;
14. Vyzýva vojenské a policajné sily EÚ ako aj civilné úrady v Bosne a Hercegovine, aby úzko spolupracovali pri intenzívnom pátraní po vojnových zločincoch a pri boji proti každej forme terorizmu;
15. Odporúča oddielom EÚ, aby pokračovali v súčasnej činnosti SFOR, aby nasadili sieť menších vojenských tímov, ktoré by žili s obyvateľstvom v „host'ovských domácnostiach“ s cieľom zabezpečiť aj naďalej prehľad situácie a napriek zníženému počtu vojakov z 12 000 na 7 000 v júni 2004 vzbudzovali rešpekt;
16. Zdôrazňuje dôležitosť jasného rozdelenia pôsobností nad reťazcom velenia medzi veliteľom síl EÚ v Bosne a Hercegovine a veliteľom operácií EÚ, ktorým je veliteľ DSACEUR v SHAPE; víta skutočnosť, že v regionálnom veliteľstve NATO v Neapole v Taliansku bude založený prvok veliteľstva EÚ;
17. Požaduje s ohľadom na integrovanejšie a koordinovanejšie civilné a vojenské aspekty operácie „Althea“, aby bol informovaný o aktuálnej situácii Osobitným predstaviteľom EÚ ako aj, aby bol pravidelne informovaný predsedom Politického a bezpečnostného výboru (PBV), ktorý zodpovedá za politické a strategické vedenie vojenskej operácie EÚ;
18. Aby sme dokázali predísť situáciám podobným ako v marci 2004 v Kosove, žiada výbor informácie o plánoch, ako bude fungovať rozhodovanie medzi rôznymi orgánmi EÚ prípadoch spontánneho vypuknutia násillia; vyzýva Radu, aby poskytla podrobné

informácie o „operačných právomociach“ a „pravidlách boja“ misie ALTHEA;

19. Dúfa, že vytvorenie civilnej a vojenskej bunky plánovania EÚ bude dôležitým krokom pri poskytovaní analýzy a skúseností z operácie „Althea“, aby v budúcnosti EÚ účinne zvládala civilné a vojenské krízy;
20. Vyzýva na koordináciu spravodajských služieb a odporúča uplatniť osobitný mechanizmus koordinácie tokov informácií týkajúcich sa pravdepodobnosti národnostne motivovaného napätia medzi jednotkami EÚ, NATO, USA a ďalšími stranami operujúcimi v regióne;
21. Vyzýva Radu, aby definovala a rozšírila úlohu monitorovacej misie EÚ v Bosne a Hercegovine, aby sa táto stala primeraná, a taktiež aby do misie ALTHEA začlenila túto civilnú zložku;
22. Víta skutočnosť, že operácia bude po šiestich mesiacoch zhodnotená a vyzýva Osobitného predstaviteľa EÚ a predsedu Politického a bezpečnostného výboru, aby Parlamentu predložili vyhlásenie o tomto hodnotení;
23. Vyzýva konferenciu predsedov Európskeho parlamentu, aby splnomocnila zodpovedný výbor na vyslanie vyšetrovacej komisie do Bosny a Hercegoviny, aby mohla vyhodnotiť dosiahnutý pokrok;
24. Vyzýva predsedu Európskeho parlamentu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii a parlamentom členských štátov a tretích krajín, ako aj parlamentom a vládam Bosny a Hercegoviny.